

achtergrond

Lerend netwerk voor inspiratie en vernieuwing

Ruim driehonderd melkveehouders maakten tijdens de startdag op 27 januari kennis met de Melkvee Academie in Heerenveen

De Melkvee Academie, die op 27 januari van start ging, wil vernieuwende ondernemers met elkaar in contact brengen, zodat ze samen kunnen werken aan innovatie. Anders dan bij studieclubs is de academie meer gericht op strategische kennisontwikkeling.

FOTO: MELKVEE ACADEMIE

Melkvee Academie gestart

René Loman, een jonge melkveehouder uit Laren in de Achterhoek, wil graag leren van zijn collega's zodat hij zijn bedrijfsvoering kan verbeteren. Hij is daarom lid van een studieclub van 14 melkveehouders uit zijn omgeving. Ze ontmoeten elkaar regelmatig en wisselen er kennis en ervaring uit. Ze worden begeleid door een landbouwvoorlichter. Loman vindt het zinvol, ook omdat een van de deelnemers als deelnemer aan het project 'Koeien en kansen' werkt aan duurzame melkveehouderij: "Daar steken we veel van op."

Leercafé's

Sinds donderdag 27 januari zou hij voor 100 euro per jaar lid kunnen worden van de Melkvee Academie, die toen van start ging met een feestelijke bijeenkomst in Heerenveen. Ongeveer 340 melkveehouders kwamen er om kennis te maken met de academie, een initiatief van LTO en Wageningen UR. Doel is om ondernemers met elkaar in contact te brengen en kennis uit te wisselen. Zou dat voor Loman zinvol zijn? Wat is de meerwaarde van zo'n academie? Catharinus Wierda, manager van die academie, omschrijft het als een lerend netwerk waar je niet alleen aan praktische kennisuitwisseling doet, maar ook samenwerkt aan noodzakelijke innovatie. Thema's zijn bijvoorbeeld schaalvergroting of optimalisatie. Hoe haal ik meer rendement uit mijn primaire proces? Of welke slimme combinaties kan ik maken op en buiten mijn erf? Anders dan in studieclubs, gaat de academie de boeren niet coachen. Wierda wil werken aan inspiratie en verdieping door een trefpunt te creëren voor vernieuwende ondernemers. Innovatie van de agrosector is noodzakelijk vindt het InnovatieNetwerk Groene Ruimte en Agrocluster. In opdracht van het InnovatieNetwerk hebben onderzoekers van de WUR-leerstoelgroep Educatie en Competentiestudies onderzocht waar innovatieve ondernemers veel van leren. (zie VGO, 2004, nr.4, p 12-14). Innovatie blijkt een proces te zijn van groepen ondernemers die in een keten samenwerken. De inspiratie ontstaat vooral door anderen te ontmoeten in leercafé's of bij andere bijeenkomsten.

Aanvulling

Dat is het idee waar niet alleen de Melkvee Academie mee gestart is, maar ook de Tuinbouwcluster Academie in maart 2004. Beide academies willen een trefpunt zijn voor vernieuwende ondernemers. De Tuinbouwcluster Academie is een initiatief van sectororganisaties in de glastuinbouw als VGB, LTO, Productschap Tuinbouw, Frugi Venta en VBN, bovendien betaalt de Rabobank ook mee. Die academieorganiseert bijeenkomsten met ondernemers en met mensen van buiten de sector. "Als het om innovatie gaat, zeggen ondernemers vooral inspiratie op te doen van kennis van buiten de glastuinbouw", vertelt Cees den Hollander, programmadirecteur van de Tuin-

bouwcluster Academie. Dat is de reden waarom ze in hun missie hebben beschreven dat leren van buiten de sector een belangrijk instrument is om het 'leer- en innovatievermogen van ondernemers in het Nederlandse tuinbouwcluster te versterken'. Als voorbeeld noemt hij een themabijeenkomst over kwaliteit die op het programma staat. Naast telers zullen supermarktondernemers er aan deelnemen. Na zo'n eerste themabijeenkomst organiseren ze op de bedrijven soms vervolgvacatures die toegespitst zijn op zo'n thema. Hollander vindt dat de opzet van de academie verder gaat dan studieclubs, die ook in de glastuinbouw functioneren. Studieclubs richten zich sterk op uitwisseling van teelttechnische kennis, denkt hij. "Leren van buiten is een aanvulling op de bestaande kennisstructuur."

Bomen

Zijn studieclubs dan niet innoverend bezig? Harm Folkers, regiomanager noord en oost van DLV Rundveeadvisie denkt van wel: "Natuurlijk zijn er studiegroepen die heel vaktechnisch bezig zijn, maar er zijn er ook die discussiëren over bijvoorbeeld toekomstvisie of financiering zowel binnen hun eigen groep als daarbuiten". Folkers denkt dat een deel van de veehouders al wel bezig is met datgene, waarvan ze denken dat het belangrijk is voor de ontwikkeling van hun bedrijf. Net als inde rundveehouderij, zijn ook in andere branches studieclubs die discussiëren over bijvoorbeeld toekomstvisie of financiering.

De brancheorganisaties voor de bloemisterij (VBW), de boomteelt (NBvB) of de bloembollen (KAVB) bijvoorbeeld faciliteren studieclubs. Ze bieden administratieve ondersteuning, zorgen soms dat deskundigen van onderzoeksinstituten zonder kosten iets willen presenteren of dragen inhoudelijke thema's aan. Maar Jan van Aartrijk, directeur van de KAVB, de vereniging voor bloembollencultuur, denkt dat de Tuinbouwcluster Academie toch wat meer gericht is op strategische kennisontwikkeling. En Piet Verhoeven, scholingsconsulent van de bond van boomkwekers zegt dat ze het idee hebben om een kenniscentrum voor de boomteelt in te richten om kennis te ontsluiten. Hij denkt dat daar behoefte aan is omdat mensen in de praktijk ontdekken dat er veel kennis is waar ze moeilijk bij kunnen. "Ze zien soms door de bomen het bos niet." Hij wil kennis van

onderzoek of onderwijsinstellingen beschikbaar stellen via een kennisdatabank.

Interessant

De Melkvee Academie heeft zo'n kennisdatabank opgezet. Melkveehouders, die zich hebben aangemeld, kunnen gebruik maken van die databank of kunnen in contact komen met collega's van voorbeeldbedrijven. Het gaat Wierda, van de Melkvee Academie, niet alleen om kennis van onderzoek- of kennisinstellingen, maar ook om kennis die aanwezig is bij melkveehouders met een toekomstgericht bedrijf. De melkveehouders kunnen zelf kennisconsulent worden die bijvoorbeeld thematische netwerken begeleiden of mogelijk zelfs werken aan inhoudelijke vernieuwing van het onderwijs.

De Melkvee Academie is tot stand gekomen dankzij een forse subsidie van de EU en het Ministerie van LNV, daarnaast hebben de provincie Friesland, het productschap Zuivel, NLTO en de Rabobank financieel bijgedragen. Omdat een deel van de financiers uit het noorden van het land afkomstig zijn, begint de academie in Noord-Nederland, maar gaat vanaf zomer 2005 van start in de rest van Nederland. Melkveeouders elders uit het land kunnen zich wel aanmelden, maar moeten dan voor lief nemen dat de activiteiten in het eerste half jaar zich richten op het noorden. Folkers van DLV, die studiegroepen in de rundveehouderij begeleidt, vindt de Melkvee Academie een interessante ontwikkeling. "Het zou kunnen dat er meer groepen ontstaan van veehouders die op regionaal niveau kennis willen uitwisselen." Van Aartrijk vindt het interessant dat de academie op een ander soort kennisontwikkeling is gericht. Maar hij vindt wel dat je moet afwachten hoe succesvol het is. Dat laatste vindt René Loman ook. Hij zal zich nog niet aanmelden omdat zijn eigen studiegroep hem voldoende inspiratie geeft. ☞

Jan Nijman

Websites:
www.melkveeacademie.nl
www.tuinbouwclusteracademie.nl